

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **J. F.**, zastoupená advokátem Mgr. Tomášem Gureckým, se sídlem Sokolovská 6234/64, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 11. 2019, č. j. MPSV-2019/236663-923, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 9. 2020, č. j. 19 Ad 5/2020-28,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 9. 2020, č. j. 19 Ad 5/2020-28, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 28. 11. 2019, č. j. MPSV-2019/236663-923, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náklady řízení o žalobě a o kasační stížnosti v úhrnné výši 4 849 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce advokáta Mgr. Tomáše Gureckého.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), jímž byla zamítnuta její žaloba proti

rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 11. 2019. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky v Ostravě ze dne 27. 2. 2019, jímž byla zamítnuta její žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku – zakoupení motorového vozidla.

[2] Při posouzení věci vycházel krajský soud z následujícího skutkového stavu. Žalobkyně trpí demencí plynoucí z Alzheimerovy choroby, aterosklerózou, arteriální hypertenzí, nebulárním adenomem tračníku, chronickou renální insuficiencí, stavem po spirální zlomenině diafýzy pravého femuru, oboustrannou gonartrózou III. stupně, coxartrózou II. stupně a oboustrannou omartrózou III. stupně. Při posouzení otázky, zda tento stav splňuje podmínky pro přiznání příspěvku na zakoupení motorového vozidla, se krajský soud, stejně jako žalovaný, opíral především o posudek posudkové komise žalovaného ze dne 13. 11. 2019 (dále jen „posudek PK MPSV“), který považoval za úplný ohledně skutkových zjištění a přesvědčivý v jeho posudkových závěrech. Z tohoto posudku zjistil, že hlavní příčinou dlouhodobě nepříznivého stavu žalobkyně je demence v důsledku Alzheimerovy choroby. Její fyzická postižení nesplňují kritéria těžké vady nosného (pohybového) ústrojí uvedená v písmenech a), b), d) až i) a l) bodu 1, části I, přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb. (ve znění účinném do 29. 2. 2020 – pozn. soudu), v případě Alzheimerovy choroby pak nejde o těžké mentální postižení uvedené v písm. b), bodu 4, části I téže přílohy. Krajský soud se tak ztotožnil se závěrem napadeného rozhodnutí žalovaného, že žalobkyně není osobou ve smyslu § 9 odst. 2 a 4 zákona č. 329/2011 Sb. (dále jen „zákon“) a podmínky pro přiznání příspěvku proto nesplňuje.

[3] Kasační stížnost podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) formálně z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Konkrétně namítala, že nebyl dostatečně posouzen a zohledněn její zdravotní stav. Stěžovatelka tráví v důsledku svého zdravotního postižení život na lůžku nebo vsedě, pohybuje se jen s pomocí invalidního vozíku, a to jak doma, mezi místnostmi či při cestě do koupelny, tak i mimo domov. Sama chodit nemůže. Bydlí přitom na polosamotě, nejbližší prodejna potravin je vzdálená 3 km, nejbližší lékárna 6 km. Její zdravotní stav vyžaduje celodenní přítomnost jiné osoby a se všemi svými potřebami je odkázána na individuální dopravu. Postižení, kterým trpí, má tak stejné dopady, jako postižení, která jsou uvedena v příloze k zákonu. Stěžovatelka vnímá postup správních orgánů jako protiústavní, eventuálně považuje za protiústavní samotnou právní úpravu poskytování příspěvku, jež podle jejího názoru porušuje princip rovnosti žadatelů, neboť při stejném funkčním omezení hybnosti je pouze podle diagnózy jedněm příspěvek přiznán a jiným, jako zde stěžovatelce, odepřen. Z tohoto důvodu žádala, aby Nejvyšší správní soud předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení příslušných (blíže nekonkretizovaných – pozn. soudu) ustanovení zákona. Závěrem navrhla, aby byl napadený rozsudek krajského soudu zrušen a věc mu vrácena k dalšímu řízení.

[4] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněných stížnostních bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Mezi účastníky nebyl sporný skutkový stav, spornou byla pouze otázka hodnocení zjištěného zdravotního stavu stěžovatelky podle kritérií uvedených v části I, přílohy k zákonu. Žalovaný i krajský soud přitom vycházeli z posudku PK MPSV, který považovali za úplný v jeho skutkových zjištěních a přesvědčivý v zaujatých posudkových

pokračování

závěrech. Nejvyšší správní soud nemá pochyby o prve uvedeném hodnocení, závěr o přesvědčivosti posudku však nesdílí. Je zřejmé, že žádná z chorob uvedených v diagnostickém souhrnu nespadá pod postižení uvedená v písmenech a), b), d) až i) a l) bodu 1. části I, přílohy k zákonu, to ostatně netvrdila ani stěžovatelka. Za nedostatečně odůvodněný však považuje Nejvyšší správní soud závěr ohledně podmínek uvedených v písm. b), bodu 4, části I, přílohy k zákonu. Uvedená položka přílohy uvádí jako zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na pořízení motorového vozidla těžkou nebo hlubokou mentální retardací a stavy na rozhraní těžké mentální retardace. Posudek PK MPSV k této otázce pouze jednou větou uvádí, že u stěžovatelky „není ani patřičně těžký mentálně kognitivní deficit“. Na základě jakých nálezů k takovému závěru PK MPSV dospěla a na základě jakých kritérií vůbec tuto otázku hodnotila, není z posudku zřejmé. V nálezu praktického lékaře MUDr. C. ze dne 5. 11. 2018 je zdravotní stav stěžovatelky popsán tak, že její chování je narušené demencí v důsledku těžké Alzheimerovy choroby, orientována časem, místem ani osobou není. Přibližně stejné hodnocení míry funkčního postižení stěžovatelky obsahuje i nálezní psychiatra MUDr. B. ze dne 25. 5. 2018, který uvádí, že je objektivně dezorientovaná časem a místem, pouze hrubě pak situací, souhrnně pak hodnotil její kognitivní funkce na úrovni těžké demence. Aby bylo možno považovat posudek PK MPSV za přesvědčivý, musel by se řádně a podrobně vypořádat jak se zjištěními ohledně zdravotního stavu stěžovatelky obsaženými v těchto nálezech, tak i se stanovenými posudkovými kritérii; v tomto ohledu bylo především třeba vysvětlit, jaká míra postižení kognitivních funkcí se považuje za „těžkou nebo hlubokou mentální retardaci, ev. stav na rozhraní těžké mentální retardace“ a proč tomuto požadavku podle názoru PK MPSV zdravotní stav stěžovatelky navzdory citovaným nálezům neodpovídá. Výše označené, svojí povahou základní úvahy, však v posudku PK MPSV zcela chybí.

[5] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že řízení před správním orgánem bylo zatíženo vadou spočívající v nedostatečném zhodnocení zdravotního stavu stěžovatelky, neboť posudek PK MPSV neobsahoval předepsané hodnotící úvahy, a tudíž ani přesvědčivé posudkové závěry. Pro tuto důvodně namítanou vadu měl krajský soud napadené rozhodnutí zrušit, avšak neučinil tak. Byl tedy naplněn důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Z uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. zrušil jak napadený rozsudek krajského soudu, tak i rozhodnutí žalovaného a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm žalovaný nechá vypracovat svojí posudkovou komisí doplňující posudek, v němž budou odstraněny nedostatky posudkového hodnocení vytýkané výše. Poté ve věci znovu rozhodne. Tímto názorem je žalovaný podle § 78 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. vázán.

[6] Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že nevyhověl návrhu stěžovatelky na předložení věci Ústavnímu soudu. Stěžovatelka sama nekonkretizovala, jaké ustanovení zákona či jeho přílohy by mělo být pro rozpor s Ústavou zrušeno, Nejvyššímu správnímu soudu pak ani není jasné, jaký pozitivní důsledek by měl takový postup stěžovatelce přinést. Ústavní soud má postavení pouze tzv. negativního zákonodárce, může tedy některá ustanovení zákona pro rozpor s Ústavou či Listinou základních práv a svobod zrušit, nemůže však do zákona sám doplnit pravidla, která v něm chybí. Ve výsledku by

tedy zrušení některého z ustanovení zákona či přílohy mohlo vést k tomu, že by určité skupině žadatelů již nemohl být příspěvek v budoucnu přiznán, v žádném případě by to však nevedlo k tomu, že by mohl být příspěvek přiznán stěžovateli. Navíc v daném případě zatím není primárním problémem zákonná úprava, ale nedostatky dokazování v řízení před správním orgánem.

[7] Stěžovatelka měla ve věci úspěch, má proto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud rozhodoval podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., musel rozhodnout o nákladech řízení jak o žalobě, tak i o kasační stížnosti. Náklady stěžovatelky spočívají v nákladech jejího zastoupení advokátem, v jehož rámci učinil Mgr. Tomáš Gurecký ve věci tři úkony právní služby (jeden úkon podle § 11 odst. 1 písm. a), vyhl. č. 177/1996 Sb., a dva úkony podle písm. d) cit. ustanovení), za něž mu náleží odměna podle § 7 a § 9 odst. 2 cit. vyhl. v úhrnné výši 3000,- Kč a paušální náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 cit. vyhl. v úhrnné výši 900,- Kč. Vzhledem k tomu, že jmenovaný je plátcem DPH, zvyšuje se přiznaná částka 3900,- Kč podle § 57 odst. 2 s. ř. s. o 21%, takže celkově náleží k úhradě 4849,- Kč. Tuto částku je žalovaný povinen zaplatit stěžovateli k rukám jejího zástupce do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 27. ledna 2023

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu